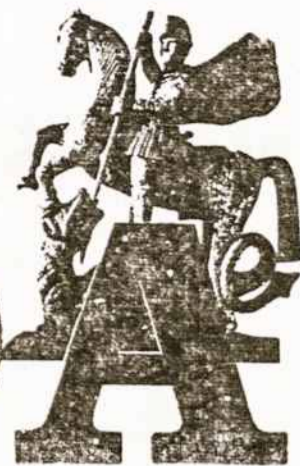

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 13 (1506) 1986 m. balandžio 3 d.

Melbourne

XXXI M E T A I

Lietuvos krikšto sukaktis ir Vilnius

Rašo Prelatas Ladas Tulaba, Apaštališkasis Protonotaras, buvęs ilgametis Lietuvių Pontifikalinės Šv. Kazimiero Kolegijos Rektorius Romoje.

Pradedame rengtis Lietuvos krikšto 600 metų sukakties minėjimui Lietuvoje ir išeivijoje. Lietuvoje numatoma tą sukaktį švęsti Kaune. Organizuoja Lietuvos vyskupų konferencija, vadovaujant arkiv. L. Po viloniui.

Išeivijoje pagrindinis minėjimas numatomas Romoje 1987 m. birželio mėnesį. Bus rengiami taipgi vietiniai minėjimai atskiruose kraštuose. Vyriausia iškilnių rengimo vadovybė yra vysk. P. Baltakio žinioje. Romoje sudarytas atskiras komitetas, kuriam vadovauja prel. A. Bartkus, dabartinis Šv. Kazimiero kolegijos rektorius. Tikimės, kad Romoje minėjimo centre bus Jo Šventenybė popiežius Jonas Paulius II, kuris Lietuvai ir lietuviams rodo tiek daug tėviško palankumo. Tai liudija šv. Kazimiero sukakties minėjimas, kuris įvyko Romoje prieš dvejus metus.

Yra pagrindo manyti, kad Šv. Tėvas mielai aplankytų Lietuvą jos krikšto sukakties proga, jei tam atsirastų galimybė. Šv. Kazimiero sukakties proga Šv. Tėvo noras aplankyti Lietuvą arba bent pasiekti į iškilmes savo atstovą sutiko pasipriešinimą Maskvoje.

Nors Šv. Tėvas rodo daug palankumo lietuviams ir Lietuvai, vis atsiranda neigiamų balsų. Atsime name "Akiračių" Čikagoje vestą propagandą boikotuoti šv. Kazimiero minėjimą Romoje, teigiant, kad būsimi lenkų, o ne lietuvių pasirodymo šventė. Rengiantis Lietuvos krikšto sukakties minėjimui,

atsiranda kiti, kurie siūlo boikotuoti minėjimą, jei Šv. Sostas nesiteiktų iki to laiko sutvarkyti Vilniaus arkivyskupijos oficialaus prisikyrimo bažnytinei Lietuvos provincijai.

Malonu, kad vysk. P. Baltakis paskelbė paaiškinimą, primindamas, jog keliant Vilniaus arkivyskupijos klausimą, visų pirma reikia giliai pažinti esamą padėtį ir Vatikano nusistatymą, kad nebūtų šaukiama prieš vėją, rizikuojant pakenkti lietuviškam reikalui, pasitaraujant vien Maskvai, nors ir nesąmoningai.

Vilniaus arkivyskupijos klausimą kelia ir Maskva, bet ne dėl to, kad jai rūpėtų Lietuvos reikalai. Jos siekis - kelti kivirčius tarp lenkų ir lietuvių, silpninti ir vienus, ir kitus. Vilniaus arkivyskupijos dalis, kuri yra Lietuvos teritorijoje, Vatikano yra pripažinta de facto kaip Lietuvos bažnytinės provincijos dalis. De jure kokio nors pripažinimo Vatikanas nedaro, kol nėra klausimas galutinai išspręstas tarptautine sutartimi. De jure Vilniaus klausimo išsprendimas dabar reikėtų Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą pripažinimą. Vatikanas to nedaro ir nedarys, nes pripažįsta nepriklausomą, o ne sovietinę Lietuvą. Taigi atsakingi žmonės turėtų labai gerai apsisiūreiti, pateikdami Vatikanui reikalavimus, kad negautų atsakymo: "Ne žinote, ko prašote".

Rengiantis švęsti Lietuvos krikšto sukaktį, reikėtų pateikti reika

lavimus ne Vatikanui, kuris visa širdimi yra su mumis, o Maskvai, kad gražintų į Vilnių vysk. J. Steponavičių; kad gražintų kultui Vilniaus katedrą ir į ją vėl perkeltų šv. Kazimiero relikvijas; kad leistų visiems Lietuvos vyskupams laisvai palaikyti santykius su Šv. Sostu; kad leistų Šv. Tėvui sukakties proga aplankyti Lietuvą.

GINANT MINTIES LAISVĘ

Pagarba tiesai yra pats pagrindinis dėsnis, kuriuo visada privalo remtis dirbantieji žurnalistinėje profesijoje, - pabrėžė Popiežius Jonas Paulius II audiencijoje priimdamas 800 italų ir užsienio spaudos atstovų. Žurnalistų pašaukimas yra bekompromisiniai ir besąlyginiai visuomet tarnauti tiesai, skelbti tiesą ir ją ginti.

Tiesa yra pati artimiausia minties laisvės sąjungininkė ir tuo pačiu esminis visokios pažangos veiksnys. Kaip pavyzdį žurnalistams Popiežius iškėlė neseniai palaimintuoju paskelbtą kilnųjį olandą karmelitą kunigą Brandsmą. Tas drąsus žurnalistas, internuotas nacių koncentracijos lageryje ir nužudytas už katalikiškos spaudos gynimą. Jis savo ištikimybę žurnalistiniam pašaukimui visiems laikams paliudijo kankinio mirtimi, gindamas minties laisvę nuo diktatūrų tironijos.

LRTV

GRIEŽTĖJA SOVIETŲ PRIEŠPAUDA

Frankfurte, Vakarų Vokietijoje, veikianti Žmogaus teisių gynbos organizacija pranešė, jog turinti sąrašą devynių šimtų asmenų, kurie Sovietų Sąjungoje yra kalinami politiniais arba religiniais sumetimais. Organizacija atkreipia dėmesį, kad iš jų tik 34 yra kalinami tikruose kalėjimuose: visi kiti yra prievartiniai internuoti psichiatrinėse ligoninėse, atlieka bausmes griežto režimo lageriuose arba tremtyje. Neretai net ir atlieka bausmes jie toliau lieka izoliacijoje. Apie 40 procentų į organizacijos sudarytą sąrašą įtrauktų kalinių atlieka bausmes už savo religinius įsitikinimus arba religinę veiklą. Kiti buvo nuteisti už žmogaus teisių gynimą arba už bandymą nelegaliai išvykti iš Sovietų Sąjungos į Vakarų.

New Yorke tuo tarpu Tarptautinė Žmogaus Teisių Lyga surengė spaudos konferenciją, kurioje buvo atkreiptas žurnalistų dėmesys

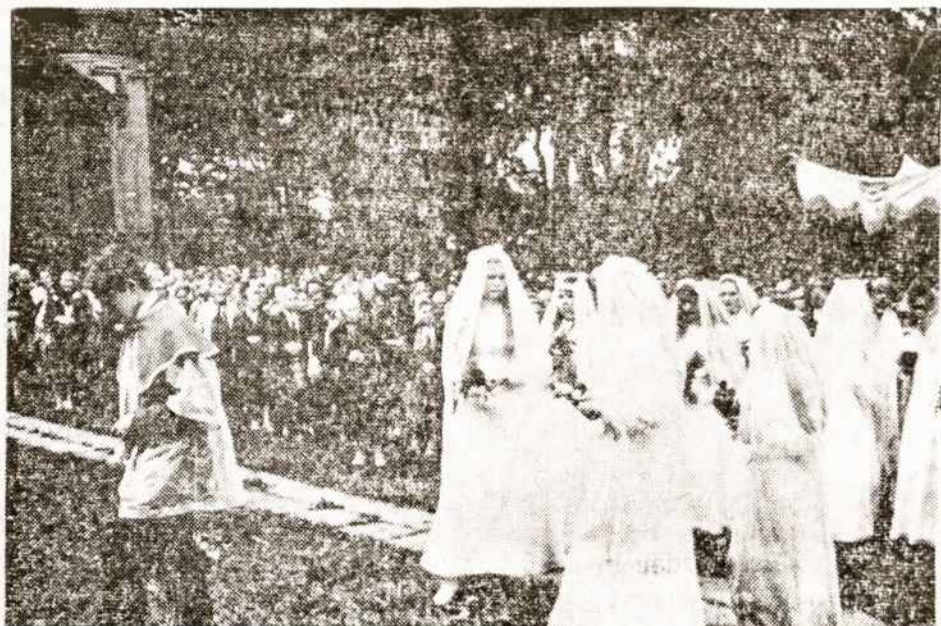
LIETUVIAI PASAULYJE

— Popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimas Lietuvos katalikams tautos dangiškojo Globėjo švento Kazimiero šventės proga susilaukė plataus tarptautinio atgarsio, kai prabyla Roma. Sveikinimą plačiai paminėjo svarbiausios Vakarų spaudos agentūros, įvairūs dienraščiai, radijas. Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" Popiežiaus sveikinimo telegramą ištiesai paskelbė pirmame puslapyje. Vatikano radijas apie telegramą pranešė įvairiomis kalbomis.

— Lietuvių popiežiškoji Šv. Kazimiero kolegija Romoje šv. Kazimiero iškilmingas pamaldas surengė savo koplyčioje, šv. Mišias aukojo Rektorius prelatas Algimantas Bartkus su 15 kunigų, dalyvavo Romos lietuvių bendruomenė, svečių tarpe buvo arkiv. Paulius Marcinkus, Bažnyčios Viešųjų Reikalų Tarybos vicerektorius prel. Dr. Audrys Bačkis, vienuolių atstovai, o Popiežius Jonas Paulius II ta proga pasveikino kolegiją ir atsiuntė simbolinę dovaną.

— Tarptautinė Krikščioniškojo Solidarumo Organizacija, kurios centras yra Šveicarijoje, sėkmingai pravedė akciją už kunigo Alfonso Svarinsko ir kitų dviejų pabaltiečių sąžinės belaisvių - latvio Janis Skudra ir esto Enn Tarto išlaisvinimą. Tuo reikalu buvo surašyta peticija Sovietų Sąjungos ambasadoriui Berne, kurią Šveicarijoje pasirašė 2.902 asmenys. Peticiją ambasadoriui pristatė šveicaras notaras, patvirtindamas pasirašiusių skaičiaus tikslumą. Pažymi, kad visi trys sovietų nuteisti sąžinės kaliniai už tokią veiklą, kuri pilnai derinasi su Jungtinių Tautų Organizacijos paskelbtomis elementariausiomis žmogaus teisėmis ir ragina sustabdyti savavališkus žmonių suėmimus ir nuteisimus Pabaltijo valstybėse. Ši peticija rado atgarsio Šveicarijos spaudoje, kokia yra sunki dabartinė padėtis Pabaltijo kraštuose.

— JAV Missouri valstijoje Redemptoristu vienuolių leidžiamas žurnalas "Liguorian" kovo laidos vedamąjį skyrė persekiojamai Bažnyčiai, iškelia Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, kuri dokumentuoja persekiojimus, pabrėžia, kad Lietuvos katalikai drąsiai gina savo tikėjimą. Žurnalo vedamasis daro išvadą, kad nepakanka žinoti vien tik persekiojimus, reikia kelti protesto balsą! To žurnalo vyriausias redaktorius yra lietuvis redemptoristas G. Žiūraitis.

Procesija šventoriuje aplink šv. Petro ir Povilo bažnyčią Vilniaus Antakalnyje. Mergaitės barsto gėles prieš švenčiausiąjį. Nuotrauka gauta per Lietuvių Informacijos Centrą Brooklyne.

Nepriklausoma Lietuva Amerikos sostinėje

LIETUVOS ATSTOVYBĖ, JOS VEIKLA IR RŪMAI

Kelionės į Lietuvą, kad ir trumpadienės, šiandieną nėra naujiena. Taigi nenusibykite, kad ir šių eilučių autorius buvo Lietuvoje. Ir nuskrido iš Čikagos sau ramiai lėktuvu, nuvežė išveivijoje išleistų gerų lietuviškų knygų ir kitų vertinimų leidinių, dargi išleistų nepriklausomybės metais. Niekas jo nekratė, neterorizavo sovietiniai muitininkai - kagebistai, nenurengė ligi nuogumo ir nieko neapmuitino... Ir visa tai vyko ne sapne, bet realybėje. Nepriklausomos Lietuvos pilietis sau ramiausiai išėngė į Lietuvos atstovybės rūmus Vašingtone.

Patyriau didelį džiaugsmą įžengęs į erdvius 5 aukštų namus, kuriuose ligi šių dienų išliko nepriklausoma Lietuva - rūmai, nežiūrindami įvairių Amerikos ėjimų ir jos savo laiku puoselėjamos glaudžios detentės su Sovietų Sąjunga, nebuvo perduoti okupantui.

Tai nedažnas atvejis valstybių istorijoje. Tikrą draugą pažinsi nelaimėje. Kai 1795 m. trys plėšrūs kaimynai - Rusija, Prūsija ir Austrija - pasidalino unijinę Lietuvą - Lenkijos valstybę, eilė kraštų, su kuriais mūsų valstybė bendravo ir prekiaavo, kurį laiką pasidalijimo nepripažino. Tačiau ilgainiui, metams bėgant, nepripažinimas ėmė silpnėti. Sakoma, kad iš visų pasaulio kraštų garbingiausia buvo Turkija - ji ilgiausia už kitas valstybes faktiškai ir teisiškai okupacijos nepripažino ir šį faktą visada viešai pabrėždavo. Taip viešuose valstybiniuose priėmimuose pas aukščiausią valstybės galvą - Turkijos sultoną, Lietuvos - Lenkijos vardas nebuvo pamirštas. Kai rūmų maršalas iškilmingai šaukdavo valstybių ambasadorių vardus bei titulus, jis garsiai išsardavo ir mūsų nelaimingos valstybės vardą. Tą iššaukimą lydėdavusi ilgoka tylą ir maršalas pasakydavo: "Dėl susidėjusių aplinkybių, ne dėl savo kaltės, atstovas negalėjo atvykti". Vietoje, kurioje turėjo sėdėti mūsų šalies atstovas, likdavusi tuščia. Anuometo Turkija buvo tikrai garbinga šalis. O šių dienų "Turkija" Lietuvai yra JAV-bės.

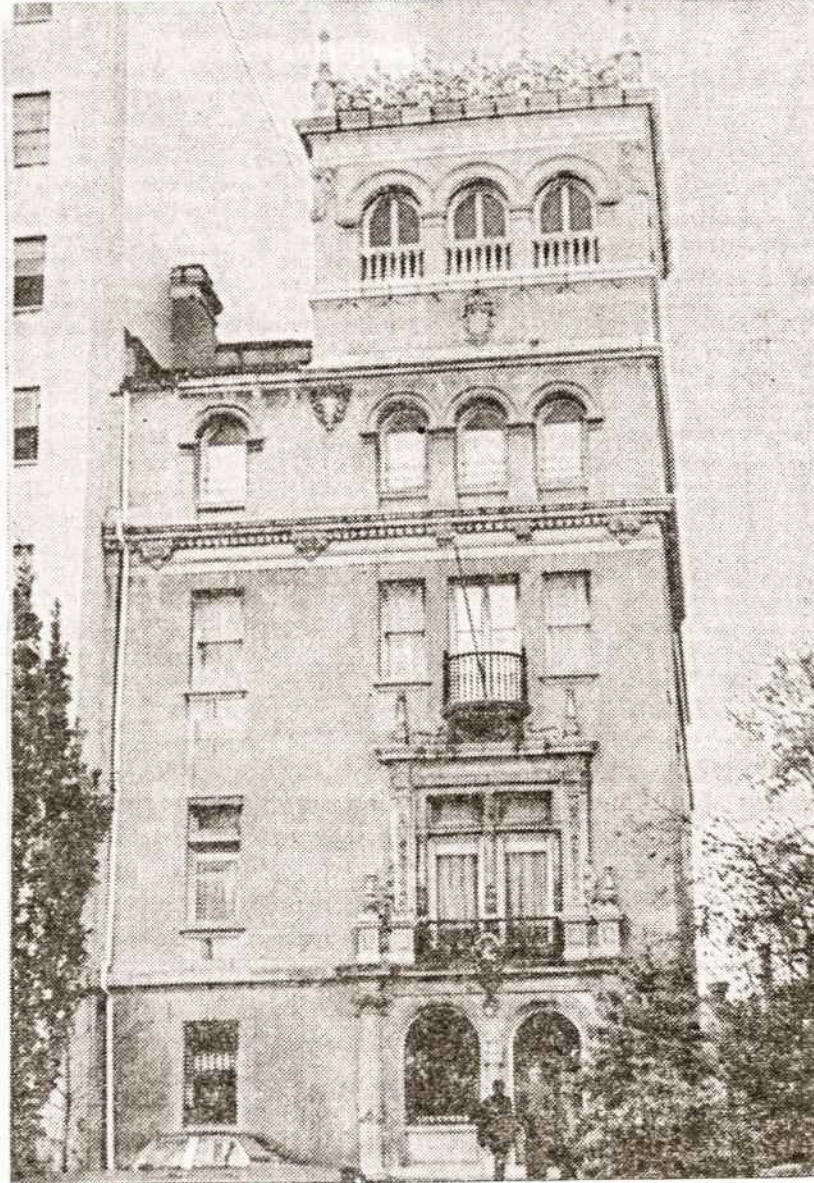
1919 m. pabaigoje, kai Lietuva dar tik kūrėsi, Lietuvos vyriausybė atsiuntė į JAV Lietuvos misiją, kurią sudarė Jonas Vileišis, Povilas Žadeikis ir kun. Jonas Žilius. Misijos pirmininkas buvo J. Vileišis - neoficialus atstovas, šias pareigas ėjęs ligi 1921. IV. 15. Jį pakeitė ir pareigas ligi 1923. XI. 23 ėjo Voldemaras Čarneckis. Jo buvimo metu JAV 1922. VII. 28 Lietuvą, kartu su Latvija ir Estija, pripažino de jure - nepriklausomomis. 1922. X. 11 V. Čarneckis, kaip Lietuvos Charge d'Affaires, įteikė valstybės sekretoriui savo skiriamuosius raštus. Nuo tos dienos Lietuvos pasiuntinybė Vašingtone ir pradėjo veikti.

Mūsų atstovai keitėsi. 1924-1927 m. pirmuoju Lietuvos pasiuntiniu ir įgaliotu ministru buvo Kazys Bizauskas. Prisimintina, kad 1940 m. jie su Čarnekiu buvo Sovietų likviduoti. 1928-1934 m. Lietuvai atstovavo B. K. Balutis, 1934-1935 m. Matas Bagdonas, 1935-1957 m. Povilas Žadeikis, 1957-1976 m. Juo-

.....
BRONIUS KVIKLYS
Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje
.....

zas Kajeckas, o nuo 1976. VI. 26 Chargee D'Affaires titulu atstovauja dr. Stasys Bačkis.

1924. XI. 3 Lietuvos ministrų kabinetas nutarė nupirkti Pasiuntinybei rūmus, kur ji įsikūrė ir dabar tebėra. Jos adresas: 2622 16th Street, NW., Washington, DC 20009. Namas yra Lietuvos valstybės nuo

Nepriklausomos Lietuvos pasiuntinybės rūmai Vašingtone, JAV, kur ir dabar veikia Lietuvos pasiuntinybė, vadovaujama Atstovo ir Diplomatinijos Šefo Dr. Stasio Bačkio.

savybė su visomis teisėmis bei privilegijomis, teikiamomis diplomatinėms misijoms.

Šiuo metu Vašingtone yra 152 diplomatinės misijos. Tik 3 jų yra pasiuntinybės (Legation) - Lietuvos, Latvijos, Estijos - visos kitos ambasados. Tačiau esminio skirtumo tarp pasiuntinybių ir ambasadų kaip ir nėra.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą ir ją inkorporavus 1940 m., Lietuvos pasiuntinybė stengėsi visą laiką informuoti JAV ir kitas šalis apie lietuvių tautos ryžtą atgauti nepriklausomybę. Šiuo reikalu 1940-1957 m. ji leido labai gerai paruoštą biuletinį "The Lithuanian Situation". Buvo išleisti 148 numeriai, kurie buvo siuntinėjami oficialioms įstaigoms, administracijos ir kongreso nariams, ambasadoriams, spaudai, bibliotekoms. Išleistuose 148 numeriuose sutelkta labai svarbi medžiaga, įvairūs memorandumai, įvykių apžvalga ir kt. (Dr. Bačkis pilną biuletinio komplektą, įrištą 6 dideliais tomiais, padovanojo šių eilučių autoriaus

archyvui). Biuletinio leidimas buvo sustabdytas, kai atsirado ELTA anglų kalba. Tačiau Atstovybė 1964 ir 1969 m. dar atspausdino keletą kitų leidinių anglų kalba.

Lietuvos Atstovybė Vašingtone nėra "mirusi siela". Ji visą laiką informuoja svetimuosius apie Lietuvos reikalus, siuntinėja atitinkamą medžiagą, leidinius gaunamus iš Lietuvių Informacijos centro New Yorke, Liet. Bendruomenės, ALTos, VLIKo pateiktą medžiagą.

Lietuvos Atstovybės reikšmė labai didelė ta prasme, kad ji yra visiškai legali institucija galingiausios pasaulio valstybės sostinėje. Be to, 1983. XII. 24 mirus Lietuvos Diplomatinijos šefui ministru Sta-

Įvykiai

● **Melbournas.** Didįjį Ketvirtadienį kovo 27 d. pietų metu prie Policijos vyr. būstinės sprogo teroristų padėta bomba - 50 gabalų "gelignite" - nitroglicerino - stipri sprogstamoji medžiaga. Sprogimo srovė automobilių skeveldras nusiųdė virš 200 metrų į visas puses, išdužo langai iki vienuolikto aukšto, sužeidė 22 žmones, jų tarpe 11 policininkų. Policininkė pernai baigusi akademią Angela Taylor, 21 m. kritišką padėtyje, apdegė iki 60%, kai sprogimas ją apsupo baisia liepsna. Viktorijos valdžia paspyrė net \$ 100.000 kas suteiks informaciją suimti teroristus. Tai velnio karalystės siunčiami teroristai išbaiginti laisvojo pasaulio žmones, kad jie nekur nėra saugūs.

● **Canberra.** Sovietų Rusijos ambasadorius E. Semoteikin kovo 18 d. nusipirko "The Australian" dienraščio visą 9-tą puslapį komunistų propagandai, bet jam drąsiai ir gerai atšovė "The Sun" žurnalistas Douglas Wilkie kovo 20 d. sakydamas, kad tam ambasadoriui būtų tik pasakyti Lenino posakį: proletariato diktatūra yra niekas kitas kaip valdžia paremta jėga ir ji niekuo neaprežta.

● **Melbournas.** Ukrainiečių kardinolas Lubačinsky, 72 m., iš Amerikos atvyko į Australiją kovo 18 d. aplankyti 20.000 čia gyvenančių ukrainiečių Rytų apeigų katalikų. Spaudos konferencijoje kardinolas kaltina sovietinę Rusiją, kad ukrainiečius uždarinėja į psichiatriškus kalėjimus, išstremia į Sibira, 4 milijonų Rytų apeigų katalikų bažnyčias uždarė ir ukrainiečius jaunuolius siunčia į Afganistaną kaip pašarą patrankoms kovoti prieš Afganistano laisvės kovotojus.

● **New Yorkas.** Žydu pasaulio kongresas surado, kad Kurt Waldheim, kuris kandidatuoja gegužės 5 d. rinkimais į Austrijos prezidentus, buvęs Jungtinių Tautų generalinis sekretorius 1971-1981, dabar žydai skelbia, kad jis karo metu būdamas Vokietijos kariuomenėje leitenantu buvo ordenu apdovanojtas už Jugoslavijoje Bosnijos krašte vokiečių prarastus gyventojų skerdynes, ar bent buvęs ten vertėju ir žinojęs kas vyksta. Kai Lietuvos tikintieji su 17.000 parašų 1972 m. pradžioje jam nusiuntė garsųjį Memorandumą, tai Kurt Waldheim ir tai nekrepė jokio dėmesio, nors pasaulio spauda plačiai išgarsino šį Lietuvos Memorandumą, kaip žiauriai sovietai persekioja Lietuvos tikinčiuosius.

● **Jeruzalė.** Anatolijus Ščaranskis vis daugiau pasako žinių apie Rusijos kalėjimus, kuriuose jis išbuvo 3.255 dienas koncentracijos lageriuose. Jis sako, kad visoje sovietinėje Rusijoje yra bent 13 milijonų žmonių lageriuose, kalėjimuose, jų tarpe 10-20 tūkstančių politinių belaisvių. Mini, kad turėjo labai nuoširdžius ryšius su lietuvišiais katalikais.

(Nukelta į 3 puslapį)

T Ė V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukyns. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

T E V I Š K Ė S A I D A I

TAUTOS HEROIKA

Lietuvių tauta sukrėsta sovietinių okupantų žiaurumų, jau apie 1964 m. Lietuvos Katalikų Bažnyčia pradėjo atgauti drąsą. Kunigai pamažu išsidrąsino ir pradėjo grupėmis katekizuoti vaikus. Pamoklose vis dažniau suskambėdavo drąsus žodis pabusti iš baimės. Aktyvūs kunigai diskutavo kokių būdu reikia kovoti prieš okupantų bedievių savivalę ir kolektyviai pradėjo reikalauti religijos laisvės, kaip ją skelbia sovietinė konstitucija. Iškilo Eucharistijos Bičiulių sąjūdis, užėmęs Lietuvos Katalikų Bažnyčios atgimimo svarbią vietą. Už vaikų katekizaciją 1970 m. nuteistas kun. Antanas Šeškevičius, vėliau kun. Juozas Zdebskis, kun. Prosperas Bubnys. Jie skelbė, kad Dievo reikia labiau klausyti negu žmonių. Tikintieji po visą Lietuvą pradėjo rinkti parašus Memorandumui, kurį pasaulis pavadino "17.000 Lietuvos Tikinčiųjų Memorandumu Jungtinnėm Tautom".

Jau 15-ti metai, kai 1972 m. pasirodė "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" pirmasis numeris, iš kurios prabyla skriaudžiamas lietuvis, atsistojęs kaip Dovydas prieš Galijotą kovoti su tiesa už tikėjimą ir Viešpaties vardu už Tautos laisvę. Romo Kalantos susideginimas 1972. V. 14 neturėjo religinio ryšio, tačiau religiniam atgimimui daug pasitarnavo. Tais metais suorganizuota pagrindžio Kunigų Seminarija. Helsinkio Baigiamasis Aktas 1975. VIII. 1 kovojančiai Lietuvai pasitarnavo tvirtu pagrindu, į kurį atsirėmus pradėta reikalauti elementarių teisių ir žmoniškumo: duokite mums tai, ką prieš visą pasaulį viešai pasižadėjote! Lietuvoje 1978. XI. 13 įsikūrė Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetas. Dvasiniam atgimimui popiežius Jonas Paulius Lietuvai parodė išskirtinį dėmesį ir jo padaršinantys žodžiai įkvėpia kunigus ir tikinčiuosius ginti Katalikų Bažnyčios teises. Lietuvos tikintieji ir kunigai 1980 m. pradėjo plačią akciją už Tautos blaivybę.

Lietuvoje su pagarba ir meile yra tariaami vardai religinės ir tautinės laisvės gynėjų ir vadų, kurie okupantų išvaryti į Rusijos katorgą vergų darbams. Tauta visuomet turėjo idealistų, jų yra ir šiandien. LKB Kronika rašo, kad per pastutinį dešimtmetį labai gražiai pasitarnavo seserys vienuolės, jos aktyviai prisidėjo prie kovos už Katalikų Bažnyčios laisvę Lietuvoje, tyliai katekizuoja vaikus, buria jaunimą, aktyviuosius remia savo malda ir auka. Sovietinė okupacinė valdžia, matydama vis labiau kylantį religinį atgimimą Lietuvoje, suintensyvino ne tik propagandinį darbą, bet ėmėsi ir tiesioginių prievartos veiksmų. KGB ypatingai bijo, kad tikėjimu domisi vis daugiau Lietuvos jaunimo ir šis jaunimas sugeba organizuotis. LKB Kronika skelbia, kas buvo atsiekta, buvo laimėta aktyvios kovos ir aukos kaina. Dievas laimina daugelio lietuvių pasišventimą, ryžtą ir auką!

ŠAMONINGO TIKĖJIMO METAI

Lietuvos krikščionybės jubiliejus

MŪSŲ PARAMA KRIKŠČIONYBĖS JUBILIEJUI

"Krikštas padaro mus Dievo vaikus, dvasinio Kristaus kūno - Bažnyčios nariais, dangaus pavaldėtojais" (Rom. 8,16. I Kor. 12,12).

Šventasis Tėvas Popiežius Jonas Paulius II, pasibaigus šv. Kazimiero 500 m. mirties jubiliejaus minėjimo iškilimams Romoje, 1984 kovo 4 d., atsisveikindamas su lietuviais vyskupais, priminė, kad 'pasimatysime 1987 m. Lietuvos krikšto 600 m. jubiliejaus iškilimėse Romoje'. Įdomus ir vertas dėmesio šis Jo Šventenybės Popiežiaus prisiminimas.

Lietuvos vyskupai ir vyskupijų valdytojai jau pereinę metų sausio 16 d. išleido ganytojišką laišką tikintiesiems, kurį prašė klebonus perskaityti bažnyčiose šv. Kazimiero šventės išvakarėse - 1985 kovo 3 d., ir Atvelykio sekmadienį. Tarp kitų dalykų vyskupai nurodė, kad: "1985 metai tebus Gerosios naujienos metai; 1986 - Šamoningo tikėjimo metai; 1987 - patį Jubiliejų - švęsimė kaip Gyvosios krikščioniškos dvasios metus". Šis okupuotos Lietuvos vyskupų bei vyskupijų valdytojų laiškas mums išei viams yra įkvėpiantis ir įpareigojantis.

Daugeliui šis labai svarbus reikalas parūpo ir pradėjo pasisakyti tuo klausimu spaudoje bei privačiai siūlyti idėjas, projektus, minėjimo datas Lietuvos krikšto jubiliejui paminėti.

Pačiu laiku Dievo Apvaizda davė lietuviams katalikams išeivijoje ganytoją vyskupą Paulių A. Baltakį OFM. Jis tuojuo pat po konsekracijos ėmėsi iniciatyvos sudaryti komitetą šiam jubiliejui ruošti. Savo biuletenyje "Vyskupo informacija" 1985 rugsėjo 24 d. rašė: "Krikščionybės Lietuvon įvedimo jubiliejų švęsimė 1987 m., nes 1387 m. krikštas lietuvių tautai turėjo lemiamos reikšmės religiniu, tautiniu, kultūriniu ir politiniu atžvilgiu. Šiuo krikštu Lietuva sėkmingai atsiribojo nuo slavų kultūros ir Maskvos politinės įtakos bei galutinai susirišo su Vakarų Europa". Todėl ši sukaktis rengiamasi iškilmingai atšvesti ir okupuotoje Lietuvoje, kiek jiems sąlygos leis, ir laisvajame pasaulyje.

Laisvajame pasaulyje siekiama šią sukaktimi iškelti krikščionybę kaip didžiąją dvasinę vertybę, jos lemiantį vaidmenį lietuvių tautos istorijoje, žadinti dvasinį atsinaujinimą, puoselėti glaudesnę jungtį su okupuotos Lietuvos tikinčiaisiais, kovojančiais už savo krikščionišką tikėjimą bei tautos laisvę, atkreipti pasaulio dėmesį į jų būklę bei didesne moraline pagalba sustiprinti persekijuojamos Bažnyčios ir pavergtos tautos viltis. Tokia būtų Lietuvos krikščionybės jubiliejaus minėjimo veda moji mintis.

Pagrindinės laisvojo pasaulio lietuvių krikščionybės minėjimo iškilmės bus Romoje 1987 birželio 14 d. Iškilimėse pažadėjo dalyvauti ir joms vadovauti Jo Šventenybės Popiežius Jonas Paulius II. Į šias iškilmes Romoje bus organizuojamos iš viso laisvojo pasaulio maldininkų ekskursijos; organizuojamas taip pat choras, kuris ner iš-

kilmingas pamaldas giedos šv. Petro bazilikoje ir atliks kitą meninę programą.

Svarbiausias šio jubiliejaus minėjimo tikslas - dvasinis atsinaujinimas, kuriam programą paruošė Religinė komisija.

Aukščiau minėtiems uždaviniams atsiekti, organizacinis komitetas yra numatęs atlikti tokius darbus: Išleisti:

1. Plačios apimties katalikų tikėjimo bei moralės tiesų veikalą;
2. Istorinį veikalą (lietuvių ir anglų kalbomis) apie krikščionybę Lietuvoje nuo jos pradžios iki šių laikų. Veikalą redaguoja prof. Dr. Vytautas Vardys.

3. Anglų kalba informacinį leidinį, redaguoja seselė A. Balčiūnaitė, SSC, panaudodama kun. Dr. Jono Gutausko studiją: Krikščionybė Lietuvoje.

4. Krikščioniškosios Lietuvos giedojimo istoriją.

5. Giesmyną chorams ir bendram giedojimui žmonėms.

6. Religinio turinio literatūrą: a) knygeles mažiems vaikams, b) pirmajai išpažinčiai ruošti, c) jaunimui maldaknygę, d) knygas suaugusiems apie Šv. Rašto Naująjį Testamentą, apie dvasinį brendimą bei vystymąsi ir kt.

7. Lietuvos krikščionybės jubiliejaus rengimo bei pravedimo darbų apžvalginį leidinį. Redaguoja Juozas Baužys.

Kiti jubiliejiniai darbai:

1. Dvasiniam atsinaujinimui rengtini religiniai seminarai, konferencijos, jaunimo savaitės bei vasaros jaunimo stovyklų specialios programos. Programas ruošia ir visokią informaciją teikia Religinės komisijos vadovai: kun. A. Saulaitis SJ ir seselė Ignė Marijošutė, Immaculate Conception Convent, Rt. 21, Putnam, Conn. 06260.

2. Parapijose, lietuvių misijose ar didesniuose lietuvių telkiniuose rengtinose jubiliejines šventes su iškilmingomis pamaldomis, akademijomis, religiniais koncertais ar oratorijomis.

3. Organizuojama lietuvių religinio meno paroda. Planuojama ją taip pat surengti ir Vatikane.

4. Jubiliejaus komitetas paskelbė konkursą dramos veikalui parašyti. Numatoma premijuotą veikalą išleisti ir iškilmių metu jį pastatyti.

5. "Ateities" žurnalas paskelbė poezijos konkursą.

6. "Draugo" dienraščio vadovybė prašoma paskelbti romano konkursą.

7. Skulptorius Vytautas Kašuba jau paruošė jubiliejinio medalio projektą, kuris yra komisijos priimtas ir atiduotas nukalti. Bus padaryta bronzinis, pasidabruotas ir pakuotas.

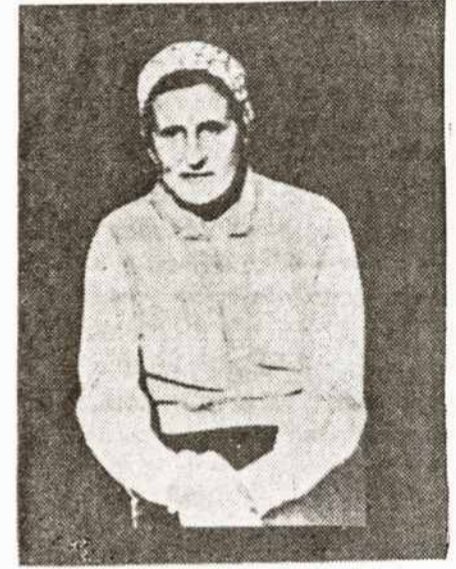
8. Dail. Vytautas Virkau kuria jubiliejinius pašto ženklus, kuriuos, turima pagrįstos vilties, išleis Vatikano paštas. Vatikano pašto ženklų leidimo komisijos pirmininkas yra arkiv. P. Marcinkus.

9. Ruošiamas ir šiam jubiliejui specialus ženklas - LOGO

Kaip matome, darbų užsimota atlikti daug ir didelių. Jų sėkmingas įvykdymas remsis visų lietuvių dosnumu. Tikimės, kad kiekvienas laisvame pasaulyje gyvenąs lietuvis savo didesne, ar mažesne auka prie šio didžio darbo prisidės. Aukos nurašomos nuo pajamų mokesčių. Čekius prašome rašyti: Lithuanian Christianity Jubilee, Inc., ir siųsti jubiliejaus komiteto izdininkui adresu: Bronius Polikaitis, 7218 So. Fairfield Ave. Chicago ILL 60629, USA.

Už visokeriopą paramą iš anksto labai nuoširdžiai dėkojame.

Lietuvos Krikščionybės Jubiliejaus Komitetas.

JADVYGA BIELIAUSKIENE

Garliavos I-mos vidurinės mokyklos mokytoja, kratyta, tardyta, areštuota ir antrą kartą nuteista Sibiro tremties kančiais. Okupantų vėl areštuota 1982 m. lapkričio 29 d. Garliavoje, pakaltinta moksleivių religinio būrelio organizavimu, parašų rinkimu po tikinčiųjų pareiškimais, skundo rašymu Kauno miesto prokurorui dėl vaikų terorizavimo bei neteisėto vaikų tardymo. Stalino represijų laikais Jadvyga buvo nubausta 10 m. kalėti. Buvo teisiamą Vilniuje 1983 m. gegužės 16-18 ir už religinę veiklą Maskvos įsakymu nuteista 4 m. griežto režimo lagerio ir 3 m. Sibiro tremties. Katorgos bausmę baigs 1989 m. spalio mėnesį. Okupantų jai primestą bausmę atlieka: USSR, 431200 Mordovskaya ASSR, Tengushevsky rayon, pos. Barashevo, uchr. ZnK-385/3-4.

(Atkelta iš 2 puslapio)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA AMERIKOS SOSTINĖJE

rime prieš akis Valstybės departamento paskelbtą vėliausią diplomatų sąrašą. Ten greta kitų valstybių atstovų įrašytas ir Lietuvos vardas. O "Washington Dossier" leidinyje, kur pateiktos visų JAV sostinėje reziduojančių diplomatų atstovų vardai, pavardės, biografijos, surašytos alfabetine valstybių tvarka, tarp Liberijos ir Luxembourg yra ir LITHUANIA su savo atstovu "Stasys Backis". Lietuvai ir jos atstovui paskirtos 53 eilutės, t.y. tiek pat, kaip ir Sovietų Sąjungos atstovui Anatolijui Dobryninui. Skirtumas gal tik toks, kad atspausdinta dr. Bačkio nuotrauka, o Dobrynino nuotrauka kaž kodėl neįdėta.

Nepriklausomos Lietuvos vardas Amerikos sostinėje nėra mirusiojo vardas. Tai turi ir turės Lietuvos atstovai.

33 žingsniai dėl Lietuvos

Algimantas Taškūnas - "Baltic News" Redaktorius, Tasmanijos universiteto administracijos pareigūnas - Vasario 16 minėjime Melbourne pateikė įdomią paskaitą, nurodydamas konkrečius darbus Lietuvai Tėvynei mūsų. Vykdykite juos! — Red.

(Tęsinys)

25. Surašyk ir dokumentuok praeitį.

Yra svarbu, kad visi įvykiai liečią Lietuvą nuo 1918 m. - ir ypač nuo 1940 m., - būtų tiksliai aprašyti anglų kalba, padauginėti ir kuo plačiau išplatinti. Jau ir taip vėluojame: rusai jau suspėjo savo iškraipytomis "Lietuvos istorijomis" užversti Australijos bibliotekas, universitetus ir pavienius knygomylėtojus.

Kiekvienas lietuvis Australijoje buvo liudininkas šurpiųjų įvykių: areštų, skundimų svetimiems, išvežimų, apgaulės, žydų šaudymo, žydų gelbėjimo ir t.t.

Šie faktai yra nepamainomi Lietuvos laisvės kovai. Nelaikyk jų paslėpęs ir nenusinešk jų į kapus! Surašyk viską tiksliai - nepadailinant, net jei kai kurie dalykai yra nemalonūs ir kompromituojantys.

Jei vargsti su anglų kalba, pasitarkink jaunesnius giminaičius ar pažįstamus.

O vienas žmogus gali daug padaryti. Pažvelk į kun. dr. Dauknio disertaciją apie mūsų Bažnyčios pasipriešinimą; dr. Remeikio knygą apie opoziciją; ir Arturs Plandžio laiškus iš Latvijos - kuriuos jis išvertė į anglų kalbą ir savo lėšomis čia, Melbourne, išleido (29 Euston Ave., Park Orchards, Vic. 3114).

Arba Bronius Kviklys Amerikoje: jau anksčiau mums davęs "Mūsų Lietuvą" ir kitus svarbius darbus, Br. Kviklys dabar parašė 7 tomų Lietuvos vyskupijų dokumentaciją. 5 tomai jau išleisti, likusieji turi pasirodyti šiemet. Tai nesunaikinamas kraštis mūsų ateities kartoms ir milžiniškas paminklas Lietuvos krikšto 600 m. sukakčiai. "Penketuką užsitarnauja Br. Kviklys, nes šį milžinišką darbą iki šiol jis atliko pats vienas. Be komitetų, be suvažiavimų, be nutarimų ir be rezoliucijų. Pats vienas sumanė, pats vienas nutarė, pats vienas padarė". ("Pasaulio Lietuvis", 1986 m. sausis, Nr. 1 (195), 29 psl.).

26-33. Likusieji aštuoni žingsniai yra Tavo rankose: sugalvok pats, kaip žengsi toliau. Šie žingsniai gali būti patys svarbiausi. Juk rusų yra 40 kartų daugiau, negu mūsų.

Jėga ir kalaviju jų nenugalėsime. Todėl reikia gudrumo ir išradingumo.

Senovės legendose turime pavzdžių, kaip sumanūs mažiukai nugalėjo milžinus. Pvz.: Trojos arklys, Achilo kulnas ir Pario pasalūniška strėlė, Dovydas ir Galijotas, senovės lietuviai ir jų slapti takai per pelkes...

Šimtmečių bėgyje apsukrūs žmonės ne kartą pritaikė šias idėjas savo naudai. Pagalvokim ir mes.

Pernai dr. Antanas Klimas "Darbininke" rašė: "Mes, lietuviai, kartais būname gerokai užsispyrę, nerangūs, nesipuolame naujų idėjų glėbėsčiuoti". (1985. XI. 22, Nr. 46, 4 psl.). Bet tai nėra pasiteisinimas nuleisti rankas.

Brangus broli - miela sese, dabar žinai, ką mums neša Vasario Šešiolikta: kad Lietuva pavergta,

Tu ir aš - ir mes visi - turime dirbti Lietuvos laisvei.

Ne tuščiais žodžiais, savęs išaukštinimais ar tarpusavio ginčais, bet konkrečiu (nors kartais nedėkingu) darbu.

Dar šiandien pradėkime pozityvią darbo "kelionę" ir trisdešimt trim žingsniais grįšime arčiau prie savo Motinos - Tėvynės.

Tik tokiu būdu mes jai gražin-

sime bent dalelytę savo skolos.

Ir vieną dieną kai ateis mūsų gyvenimo saulėlydis, galėsime ramia širdžia pasakyti: "Mylimoji Lietuva, reišsisukinėdamas atidaviau Tau viską, ką galėjau".

Kaip mūsų partizanai dainuodavo:

"Nedejuok, Tėvyne, neparodyk skundo:

Amžiais vargus kentus - vieną kart gana.

Grioviuose, brūzgynuos karžygiai vėl bunda:

Iš kupstelių kyla Rytmečio Diena".

(Iš: "Šniokščia sraunios upės", Aistis J. ir Vaičiulaitis A., Lietuvių Poezijos Antalogijos, 750 psl.).

KATALIKIŠKOJI LIETUVA

DĖKOJA POPIEŽIUI

Popiežių Joną Paulių II iš Lietuvos pasiekė arkivyskupo Liudo Povilonio telegrama. Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas katalikų bendruomenės vardu nuoširdžiai dėkoja Šventajam Tėvui už Lietuvos globėjo šv. Kazimiero šventės proga telegrama atsiųstus sveikinimus, linkėjimus, maldas ir apaštalinį palaiminimą. Arkivyskupas Povilonis praneša, kad sustiprinantys ir padrasinantys popiežiaus telegramos žodžiai bus skaitomi visose Lietuvos bažnyčiose.

Lietuvos operos 65 metų sukaktis

Ištrauka iš Sydnėjaus radijo laidos 1985. 12. 28.

Iki spaudos draudimo panaikinimo 1904 m. jokia didesnė muzikinė veikla rusų okupuotoje Lietuvoje buvo neįmanoma. Todėl ir pirmieji lietuviški chorai susikūrė už Lietuvos ribų: Prūsijoje, Petrapilyje, Š. Amerikoje. Tuo metu net ir kvalifikuotam muzikui nebuvo galimybės dirbti Lietuvoje, kur vienintelė išimtis buvo vargonavimas. 19-to ir 20-to šimtmečio pradžioje beveik be išimties lietuviai muzikai kūrėjai buvo vargonininkai arba kilę iš vargonininkų šeimų. Čiurlionis, Naujalis, Sasnauskas, Mikas Petrauskas, Kipras Petrauskas, Aleksandras Kačanauskas, Teodoras Brazys ir eilė kitų telpa į šią grupę.

Tačiau jau vos tik porai metų praėjus nuo spaudos draudimo panaikinimo, Vilniuje buvo pastatyta pirmoji lietuviška opera "Birutė". Tai Miko Petrausko kūrinys: jo parašytas libretas ir muzikinė dalis. Pirmajam didžiajam karui atūžus, lietuviams solistams chorisams ir kompozitoriams išsiblaškčius po plačius Rusijos plotus, kultūrinė ir muzikinė veikla Vilniuje vėl nutrūko.

Po Nepriklausomybės atgavimo susibūrę muzikos mylėtojai nerimo, troško reikštis muzikinėje veikloje, nors tuo metu nepriklausomybės kovos dar nebuvo galutinai užbaigtos.

Galite įsivaizduoti kokios sąlygos vyravo karų ir okupacijų nusiaubtoje atgimstančioje Lietuvoje, kada net ir kariuomenė neturėjo užtikrinto maisto daavinio, ginklų ir aprangos. Betgi dainos ir muzikos profesionalai, nebodami patrankų dundėjimo, pasiryžo lietuvių nuotaiką pakelti visai nekasdienišku, stačiai fantastišku įvykiu — pastatyti operą.

Į talką pasikvietė Petrapilyje jau išgarsėjusį Kiprą Petrauską, ir ieškodami lengviau įkandamos operos, nereikalaujančios sudėtingo orkestro, masinių scenų, brangių kostiumų, pasirinko Verdi "Traviatą", kurią pastatė 1920 m. gruodžio 31 d. Kauno teatre.

Australijoje opera įkurta beveik tik po 200 m., kada gyventojai yra pilnai apsirūpinę nuosavais namais, keliomis mašinomis ir kada kraštas skęsta prekių pertekliu. Lietuvoje priešingai - opera įsteigta kraštui dar tebekovojant ne už prabangą, prekių perteklių, bet už pačią valstybės egzistenciją. Be entuziazmo nebuvo tada nieko: apie operos kostiumus niekas negalėjo

Rašo Genovaitė Kazokienė

nė svajoti. Pirmajame spektaklyje dainininkai dėvėjo kas ką turėjo, net ir pilno orkestro nebuvo, reikėjo prašyti papildymo iš kariuomenės dalinių orkestro.

Pirmajam pastatymui dirigavo Tallat - Kelpša, Kipras ne tik atliko pagrindinį Alfredo vaidmenį, bet rūpinosi ir visu pastatymu. Režisavo Kastantas Glinskis, chormeisteris - Julius Štarka. "Traviatos" premjeroje dalyvavo apie 1.000 entuziastingų, pasisekimo įkaitintų žiūrovų.

Operos repertuaras žaibiškai plėtėsi. Buvo įtraukta visos garsiosios pasaulinės operos ir jų libretai išversti į lietuvių kalbą.

K. Petrausko vardas yra identifikuojamas su pačiu lietuviškos operos įsteigimu ir tolimesne jos plėtote. Jis iš tikrųjų ir buvo ta ašis apie kurią sukosi operos veikla.

K. Petrauskas gimė prieš 100 m. Ceikiniuose, Švenčionių apskrityje. Pirmasias muzikines žinias gavo iš savo tėvo vargonininko ir vyresnio brolio Miko, taip pat vargonininkavusio savo muzikinės karjeros pradžioje. Broliui išvykus į Petrapilio konservatoriją ir pačiam Kiprui teko vargoninkauti Gervėčių bažnyčioje.

Tėvas ir abu broliai buvo įsitraukę į 1863-čių metų sukilimą ir jiems visiems teko slapstytis ir atsėdėti kalėjimuose.

K. Petrauskas buvo ir aktyvus atgimstančios Lietuvos veikėjas. Už Vilniaus Didžiojo lietuvių seimo nutarimų platinimą 1905 m. pusmetį atsėdėjo Trakų kalėjime. O sekančiais metais jau debiutavo Vilniuje, savo brolio operoje "Birutė". Jo balsu susižavėję lietuviai suorganizavo vajų ir, surinkę pakankamai pinigų stipendijai, išsiuntė Kiprą į mokslus Petrapilin. Tarp tų susižavėjusių buvo ir būsimasis Lietuvos prez. A. Smetona.

Petrapilyje Kipras sąžiningai studijavo ir dar studentu būdamas pradėjo garsėti, todėl nenuostabu, kad greit buvo pakviestas dainuoti prestižiniame "Marijos" teatre. Tuo tarpu Kipras lankė ir Dailės teatro mokyklą, kurioje įsisavino vaidybos meną. Čia bebūnant jam teko dainuoti drauge su garsiuoju rusų bosu Šaliapinu. Scenoje užsimėgusi judviejų draugystė tęsėsi ir gyvenime iki Šaliapino mirties.

Kipras dalyvavo ir Petrapilio lie-

tuvių sąjūdyje, talkininkaudamas koncertuose ir minėjimuose. Jis labai vertino lietuvių liaudies dainas, kuriom atlikti jo lyrinis tenoras, su neapsakomu lietuviško graudulio atspalviu, buvo idealus ir nepakartojamas.

Pirmąjį didįjį karą Kipras praleido Rusijoje. 1920 m. pradžioje grįžo į Lietuvą ir įstojo savanoriu Lietuvos kariuomenėn. Drauge su Stasiu Šimkum, Antanu Sodeika ir poetu Kaziu Binkiu lankė kovojančius kariuomenės dalinius, keldami kareivių nuotaikas ir pasiryžimą.

Nors Kipras Petrauskas turėjo rusišką muzikinį išsilavinimą, tačiau prie jo neprilipo rusiškas štam pas ir jis daugiau orientavosi į itališką mokyklą. Petrauskas savo vaidmenį labai atyžiai išstudijavo ir sukurdamas savišką interpretaciją. Jo vaidybinis atlikimas nenusileido vokaliniai faktoriui. Turėdamas lyrišką tembrą, jis tačiau atlikdavo dramatinės roles, su drebendamas klausytojų širdis. Petrausko balso kultūra, vaidmens teatralinis apvaldymas buvo neprilygstamas ir vienkartinis reiškinys.

K. Petrauskas buvo reiklus sau ir kitiems. Dėka jo ir kitiems dainininkams reikėjo temptis, kad galėtų atlikti pačias sudėtingiausias operas.

Kauno opera greitai pasiekė ir prašoko daugelį Vakarų Europos senas tradicijas turinčias miestų operas, ką paliudija kviestiniai pasaulinio masto dirigentai. Vėliau ir mes patys pamatėm, kad garsios Vokietijos operos stokojo muzikinio jautrumo ir meninio apipavidalinimo, kurį Kauno opera buvo išvysčiusi. Tą patį liudija ir Kipro Petrausko gastrolės po Europos, Skandinavijos ir Pietų Amerikos operos centrus. Dažnai jam buvo siūloma padaryti darbo kontraktus. Gastroliuojant Italijoje 1937 — 1938 metų sezono metu, Petrauskas buvo net padaręs sutartį su La Scala opera, tačiau iškilęs Italijos - Abisinijos karas šią sutartį savaimė panaikino.

Legendarinė Kipro asmenybė ir jo iškilimas buvo suma daugelio gabumų; pirmiausia - nuostabi muzikinė medžiaga, antra - darbštumas, trečia - jo vaidybinis talentas ir, be abejo, jam taip pat padėjo scenoje jo graži išvaizda.

Kipro Petrausko lyrinis tenoras su giliu viduriniu humaniško atspalviu yra unikalus visoje operinėje istorijoje. Jis rikuoja šalia Enrico Caruso, Benjaminio Gili ir kitų pasaulinio masto tenoru.

I Š M Ū S Ū P A R A P I J Ū

M E L B O U R N A S

Gyvojo Rožančiaus nariai balandžio mėnesį meldžiasi už pašaukimus į dvasinį luomą, ypač į kunigus.

Tėviškės Aidų lankstytojai paruošę Velykinį numerį šv. Juozapo dieną pasveikino savo bendradarbius vardavininkus - Juzefą Simutienę, poetą Juozą Mikštą, spaustuvininką Juozą Bratišką, buvusį administratorių Juozą Selioką. Seniūnė Jonė Žitkevičienė tarė sveikinimo žodį.

DLK Vytenio šaulių kuopa kovo 15 d. Melbourne City Square demonstracijoje dėl sovietų persekiojamų sąžinės belaisvių išlaisvinimo išdalino visą tūkstantį gerai paruoštos literatūros paremtos faktais apie sovietų vykdomą Lietuvos genocidą.

Vincas ir Eugenija Stagiai Gavenios Rekolekcijų proga paaukavo \$ 100 Religinei Šalpai.

Antanina Plokštienė Tėviškės Aidus pasveikino Velykų proga su \$ 100. ALK Federacija jai nuoširdžiai dėkoja. Ji užprašė ir šv. Mišias savo vyro Broniaus Plokščio mirties V mėn. balandžio 27 d.

Antanas Grigalius, 20 m. jaunuolis, mirė Moe mieste kovo 23 d., jauniausias sūnus Petro ir Janinos Grigalių. Po šv. Mišių St. Kieran's bažnyčioje palydėtas į Traralgon krematoriumą. Už jo vėlę šv. Mišias užprašė jo teta Marija Grigalienė iš Newport.

Onutė Bratiškienė kovo 24 d. gavo telegramą iš Lietuvos, ten mirė jos brolis Kazimieras Būga. Jų dėdė Kazimieras Būga - Lietuvių Enciklopedijos žiniomis - vienas didžiųjų lietuvių kalbininkų, savo darbais nusipelnė ne tik lietuvių kalbos mokslui, bet ir bendrajai kalbotyrai. Už velionio brolio vėlę šv. Mišias Onutė užprašė, kurios buvo aukotos kovo 27 d., kitas šv. Mišias užprašė Marija Medešienė.

AUSTRALIJA IR

NAUJOJI ZELANDIJA

Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II balandžio mėn. MA nariams skyrė sekančias intencijas: b e n d r a j a - kad visi tikintieji siektų tikrosios krikščioniškos laisvės, pagrįstos teisybe ir meile; m i s i j ū - už jaunimą, kuris jungiasi pagalbai.

Trumpas rytmetinis aukojimas — **Visa aukojau Tau, Švenčiausioji Jėzaus Širdie!**

SIEKIANT TIKROSIOS LAISVĖS

Šiandien entuziastiškai kalbama apie "išsivadavimą", ypač menkai materialiniai išsivysčiusių kraštų. Gi daugeliui tas žodis "išsivadavimas" atrodo įtartinas ryšium su pagrįstais ar nepagrįstais pavojais, kurie slypi taip vadinamoje "Išsivadavimo teologijoje".

Popiežius Pijus VI savo dokumente "Evangelijos skelbimas" sako: "Bažnyčia yra įpareigota skelbti žmogaus išlaisvinimą milijonam, kurių tarpe yra daugelis jos pačios vaikų; jos pareiga skatinti išlaisvinimą, apie jį liudyti ir daryti visą, kad pasiekus išlaisvinimo pilnatvę. Tai visa gerai derinasi su evangelizacija" (No 30).

Popiežius Jonas Paulius II savo įžanginėje kalboje Puebloje 1979 metais sakė: "Bažnyčiai nereikalinga šauktis sistemų ar ideologijų mylėti, ginti ar bendrauti žmogaus išlaisvinime: visa tai yra jos misijos esmė, kurioje ji randa akstiną

Atvelykio sekmadienį Lietuvių Namų svetainėje pietus ruošia ALK Federacijos Valdyba ir kviečia visus skaniai lietuviškai papietauti.

L. Kemežienė \$ 40 aukojė Tėviškės Aidams atminti D. V. Plečkauską mirties 25-tose metinėse ir Oną Plečkauskienę 10-tose metinėse ir už jų vėles užprašė šv. Mišias.

Pakrikštyta šv. Jono bažnyčioje Geelonge per Velykas Vicky Maria Lipšytė, Viktoro ir Kim Anne Lipšių duktė. Krikšto tėvai: Tomas Lipšys ir jo žmona Judith Anne.

Bronė Jankienė \$ 20 aukojė Tėviškės Aidams A.A. Broniaus Gasiūno atminimui.

Parapijai aukojė:

\$ 100 - A. Tomkevičius, \$ 60 - V. Ališauskas, po \$ 50 A. Latvys, P. M. Baltučiai, po \$ 40 - P. Alešūnienė, P. Sukienė, L. Braniškienė, M. D. Didžys, A. S. Useliai, \$ 35 - J. Launikonis, po \$ 30 - J. Balbata, E. Margan - Marganavičius, po \$ 25 - B. Sutkevičius, A. Vaičiulis, \$ 20 - P. Ušcinas.

Visiems aukotojams nuoširdus aciu.

Jūsų kun. Pr. Vaseris

TEVIŠKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos Kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus. užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

● **Amerikos laivyno manevrai** Viduržemio jūroje. Kovo 25 d. Libija paleido 6 rusiškas raketas į Amerikos sprausminius lėktuvus, tačiau jų nė viena nepataikė. Tada JAV lėktuvai išbombardavo Libijos pakrantėje tų raketų bazę ir nuskandino Libijos 4 laivus, kurie su raketomis artinosi prie Amerikos laivyno.

bei įkvėpimą veikti brolybės, tiesos ir taikos labui, o taip pat prieš despotizmą, vergiją, pasikėsinimus ir religijos laisvę, atskirų žmonių puolimą ir visa, kas grėšia gyvybei ir gyvenimui" (III,2; cf. "Gaudium et Spes").

Už ką turime šį mėnesį melstis. Šv. Tikėjimo Kongregacija savo dokumente 1984 m. rugpiučio 6 d. atkreipė dėmesį į kai kuriuos "išsivadavimo teologijos" pavojingus ir kai kuriuos teigiamus šio sąjūdžio požyrius. Mes turime melstis už abudu.

Visų pirma turime prašyti, kad pajustumė bet kokios vergijos formos grėsmę dabartiniam žmogui, kuri gali būti socialinė, ekonominė, politinė arba aistrų pagrįsta (narkotikų vergai). Čia įeina ir nebuvimas būtiniausių sąlygų žmogaus egzistencijai bei trūkumas savo teisių, žinojimo ir tuo pačiu priemonių savo laisvei apsaugoti.

Pagaliau turime melstis už tuos, kurie turi patikėtas atsakingas pareigas Bažnyčioje, t.y. tiesų dėstyto, tyrinėjimo, pastoracijos ar administravimo pareigas, kad jie nuolat kreiptų rimtą dėmesį, siekiant tiesos ir teisės, ypač liečiant neturtelius ir bet kokios rūšies priespaudos aukas.

Kun. S. Gaidelis, SJ

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

"Tėviškės Aidų" Leidėjai Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdybai,

"Tėviškės Aidų" Redaktoriui laikraščio 30 m. sukaktyje

"Tėviškės Aidams" nužengus 30 milžiniškų, metais matuojamų, žingsnių, sveikiname gražios ištvermės sukaktyje nuoširdžiai dėkodami už lietuviško žodžio ir gyvos katalikiškos minties išlaikymą Australijos lietuvių tarpe.

Džiaugiamės brandžiais straipsniais, pajėgių bendradarbių sutelkimu ir puikia laikraščio estetinė išvaizda, kuri paskutiniu laiku labai išryškėjo, lyginant "Tėviškės Aidus" su kitais savaitraščiais.

Žengiant į ateitį ir pasitikint visuotiniu skaitytojų katalikiškos spaudos reikalingumo supratimu, "Tėviškės Aidų" leidėjai - ALK Federacijos valdybai, Redaktoriui, Administratoriui ir Ekspeditoriams linkime nesilpstančios energijos, nemažėjančios aukos dvasios ir Dangaus palaimos, kad "Tėviškės Aidai" gyvuotų dar bent 30 metų.

Kun. Juozas Petraitis, MIC
Šv. Kazimiero parapijos
klebonas

V. Baltutis
Caritas Inc. Parap. taryba

S. Pusdešrienė
ALK Moterų d-jos valdyba

A. Kubilius
Adelaidės ateitininkai

E. Varnienė
Šv. Kazimiero liet. mok.

V. Opulskis
Bažnytinis šv. Kazimiero
choras

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkoju kun. Dr. Pr. Daukniui, ALB Geelongo Valdybai, Moterų Draugijai, C. P. Vaičekauskams, S. A. Steponavičiams ir visiems kitiems už pareikštas užuojautas mano Mamytei Lietuvoje mirus - laikraštyje, žodžiu bei telefonu.

E. Stuikevičienė

Sveikiname Kunigaikščio Margio rinktinės pirm. B. Kryžanauską, sulaukusį garbingo ir brandaus 80 metų amžiaus dar tvirtame sveikatos stovyje. Linkime geros sveikatos ir dar ilgai nenuilstamai dirbti Tėvynės Lietuvos išlaisvinimo darbą.

Geležinio Vilko Šaulių Būrio Pirm. ir Valdyba

Asmeniškios dovanos giminėms Lietuvoje

Po naujų pertvarkymų ir taisyklių pakeitimo siuntiniams į Lietuvą siūsti, dabar vėl galima paremti savo artimuosius pasiunčiant jiems naudingų dovanų.

Šių metų pradžioje siūlome šiuos dovanų siuntinius.

1986 - 1.

Vyriškas arba moteriškas bliusonas - anorakas, velvetinės "Wrangler" firmos džinsinės kelnės, vyriški arba moteriški sportiniai batai firmos "Adidas".

Šio siuntinio kaina pasiunčiant oro paštu \$ 160.

1986 - 2.

"Adidas" firmos sportinis kostiumas, sportiniai batai firmos "Adidas", vyriškas arba moteriškas megstinis, vyriškas arba moteriškas bliusonas - anorakas, velvetinės arba denim medžiagos džinsinės kelnės firmos "Wrangler" arba "Levi".

Šio siuntinio kaina su pašto išlaidomis \$ 280.

SUDAROME TESTAMENTUS, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naujiausiu PAVELDĖTOJUI BŪDU.

Dėl visų smulkių informacijų ir patarimų prašome rašyti:

Z. Juras

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England. Tel. 01 460 2592.

BR. MOCKŪNIENĖS 'SAULĖLYDIS'

Kada parduotuvėse lentynos lūžta nuo modernių knygų šlamšto, smulkmeniškai išgvildento ir ant pjedestalo pastatyto sekso ar išsigimusios meilės psichologiniai išgromulotos problemos, tenka labai nusivilti kada tokį kūrinį reikia mesti į šiukšlių dėžę. Lietuvių literatūroje tokių "šedevrų" užtikiname mažai. Mažai tačiau turime lietuvių kalba gimstančių naujų knygų, kurios patenkintų literatūrinį alkį. Atsipalaidavus nuo darbų ir vis menkėjusių televizijos programų, atsiranda daugiau laiko skaitymui, todėl lietuviška knyga yra maloniai laukiama dovana. Tokią dovaną sulaukėme iš Bronės Mockūnienės.

Lietuvių Namuose kovo 15 d. įvyko knygos "Saulėlydis" pristatymas. Šioji Br. Mockūnienės knyga 1978 m. laimėjo Akademinio Skautų Sąjūdžio literatūrinę premiją. Ilgai reikėjo laukti, kol veikalas tapo atspausdintas ir išleistas į pasaulį Akademinės Skautijos leidyklos Čikagoje. Bronę Mockūnienę pažįsta Adelaidės lietuviai, o taip pat ir kitų kolonijų tautiečiai, kaip visuomenininkę ir kultūrininkę. Jos straipsnius skaitome lietuviškoj spaudoj, jos paskaitas įvairiomis temomis girdime per lietuvišką radiją. Bronė buvo viena iš Akademinio Skautų Sąjūdžio steigėjų Adelaidėje, Pabaltiečių Moterų Sąjungoj ėjo pirmininkės

ir sekretorės pareigas ir mokytoja lituanistiniuose kursuose.

Lietuvoje baigusi Rokiškio gimnaziją, studijavo Kaune ir Vilniaus universitetuose filologiją. Adelaidėje su a.a. vyru Jonu aktyviai dalyvavo įvairiose visuomeninėse srityse ir užaugino lietuviškoj veikloj susipratusių sūnų.

Knygos pristatyme dalyvavo gražus būrys tautiečių, kurie mėgsta literatūrą ir domisi bei vertina žodinės kūrybos laimėjimus, ypač autorės, kuri yra, kaip sako "iš mūsų tarpo".

Prie gražiai išdėstyto, gėlėmis papuošto stalų, pavaišinti vynu, malonioje nuotaikoje klausytojai praleido vakarą knygos "Saulėlydis" sutiktuvėse.

Atidarymo žodį tarus J. Vabolienei, knygos pristatymą perėmė T. Žurauskas. Jis trumpai peržvelgęs autorės gyvenimą, bendrais bruožais nupasakojo knygos turinį. Tada daug nediskutavo knygos siužeto, nei stiliaus, nei formos, nesikapstė pakampiais ieškodamas pelių ar grūdų. Jis perdavė ištraukų skaitymą J. Vabolienei ir L. Gerulaičiui, leisdamas klausytojams susidaryti savo nuomonę.

Lektoriai su įsijautimu perdavė po dvi ištraukas, kurios buvo gal kiek per daug išstetos. Ilgų skaitymų reikėtų vengti, nes tai išvargina klausytojus ir jie pameta koncentraciją.

Akt. V. Ratkevičius perskaitė gan ilgą ištrauką iš Bronės sekančios knygos, kuri šiuo metu yra dar tik rankraštyje.

Autorė gražiai pakalbėjo susirinkusiems svečiams, padėkodama už atsilankymą, pareikšdama, kad šis vakaras liks jos atmintyje, kaip vienas iš gražiųjų jos gyvenimo momentų.

B. Mockūnienės knyga "Saulėlydis" parašyta gražia lietuvių kalba, su dideliu pastabumu aprašyta australiška gamta ir į puslapius sudėti asmeniškai pergyvenimai ir skausmai, kuriuose nevienas skaitytojas gali rasti savo gyvenimo laikotarpį jungiančias, artėjančias ar tolstančias gijas.

Sveikinam rašytoją Bronę Mockūnienę su pirmuoju kūriniu ir nekantriai laukiame sekančios, nes gauto talento negalima dulkėmis užkloti.

Valė Marcinkonytė

MELBOURNAS

AUKOS BENDRUOMENĖS REIKALAMS

Vasario 16-tos proga Bendruomenės reikalams aukojo: \$ 40 V. Žygas, po \$ 20 R. E. Šemetai, P. Dranginis, V. Bladzevičienė, B. Sadauskas, K. Bredikytė, Z. Bredikis, A. Ramoškis, G. Zemkalnis, \$ 15 A. E. Šurnai, po \$ 10 K. Lynikas, P. Baltutis, D. A. Žilinskai, V. Ališauskas, B. Prašmutaitė, P. Šarkis, V. Vaitkus, J. Jasulaitis, D. Sadauskaitė, J. M. Venckai, Dr. J. Kunca, A. Grikelienė, NN, P. Vaičaitis, A. Muceniekas, S. Erminas, E. J. Balčiūnai, A. Rahdon, J. Šniras, J. B. Makuliai, E. Šeikienė, po \$ 5 Bieliauskas, J. Barkus, J. Žalkauskas, H. S. Statkai, A. Kasperiušas, S. Šiuškus, I. O'Dwyer, neįskaitoma, Z. Prašmutaitė, P. Baltutis, J. Grigaitienė, A. V. Žemaičiai, V. Jakutis, J. Padgurskis, P. Mažylis, E. Šeikienė, neįskaitoma, J. Keblys, V. Sidabra, J. Pletas, po \$ 4 R. Kaunienė, A. Stasytis.

Viso surinkta \$ 500. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame. Krašto Valdybai priklausanti dalis jau pasiūsta.

APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Pranešame Melbourne Apylinkės nariams, kad ALB Melbourne Apylinkės susirinkimas įvyks balandžio 13 d., sekmadienį, 2 val. po pietų Lietuvių Namuose sekančia dienvartare:

1. Susirinkimo atidarymas, 2. Prezidiumo kvietimas - rinkimai, 3. Praeito protokolo skaitymas, 4. Protokolo tvirtinimas, 5. Pirmininko pranešimas, 6. Išdininko pranešimas, 7. Revizijos Komisijos pranešimas, 8. Garbės Teismo pranešimas, 9. Pabaltiečių Tarybos pranešimas - A. Žilinskas, 10. Kultūros ir švietimo reikalų narės pranešimas - D. Baltutienė, 11. VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošos K-to pranešimas - H. An-

tanaitis, 12. Vasario 16-tos Priėmimo australams reikalas, 13. Vasario 16-tos proga aukų rinkimas, 14. Valdybos veiklos tvirtinimas, 15. Klausimai ir sumanymai, 16. Susirinkimo uždarymas.

Kviečiame visus Melbourne apylinkės lietuvius dalyvauti susirinkime, išklaudyti pranešimus, įnešti pataisas ir nurodyti Valdybai sekančių metų veiklos kelius. Kaip visada prieš susirinkimą bus renkamas Lietuvos solidarumą mokeskis. Kiekvieno Apylinkės nario pareiga yra dalyvauti metiniame susirinkime.

Apylinkės Valdyba

LIETUVIŠKOJI KNYGA

Gauta: XX a. Lietuvių dailės istorijos 2-se tomuose, Vilnius 82-83. A-K Lietuvių pavardžių žodynas, Vilnius 85. J. Uginčienės "Močiutės vaišės", kulinariniai receptai, ant-rasis papildytas leidimas, Vilnius 85. Aukojo: \$ 50 V. Pleškūnas, \$ 20 M. Prašmutienė, \$ 10 O. Vl. Jakučiai, \$ 5 E. P. Markoniai. M. Prašmutienė iš savo vyro a.a. Karolio Prašmuto palikimo Adomo Mickevičiaus raštų lenkų kalba 16 tomų, kurie apima išsamią kūrybą ir platų susirašinėjimą su pasaulinio masto rašytojais. Gražina Ramanaušienė iš jos tėvo a.a. Broniaus Gasiūno palikimo knygų ir laikraščių komplektų. Per A. Ramanaušką (Forest Hill) iš Mrs. Margareta Chmieliauskas iš jos vyro a.a. Leono Chmieliausko palikimo daug vertingo turinio spausdinių. Pijus Vaičaitis - A. Salio Raštų III-čią tomą, vertės US \$ 36. Česlovas Vištoka - Anglijoje 1986 m. leista žurnalą "Air Enthusiast Twenty - nine", kurio 61-66 psl. telpa "The Annals of Lithuanian Aviation" - C. Vistakas records a little - known aspects of interwar European aviation history. Nuoširdi padėka.

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvirtad.,	5 - 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS	
Penktadieniais	5 - 11.30 val.
Šeštadieniais	2 - 12.30 val.
Sekmadieniais	12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad.	nuo 6 val.
Sekmadieniais	-nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. ŠVEDIŠKAS STALAS - SMORGASBORD.

Kaina \$ 4. Kviečiame visus.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus, kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, NSW.

Tel. 724 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

Tobin Brothers Pty. Ltd. Funeral Directors.

North Melbourne: 189 Boundary Rd., 3051.	329 6144
Frankston: 232 Cranbourne Road, 3199.	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road, 3046.	306 2044
Malvern: 1382 High Street, 3144.	509 4720
Noble Park: 505 Princes Highway, 3174.	546 7644

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELĖS

ADELAIDĖ 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmd. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.